

Fraudulent Tzedaka

Shiur# 366 | May 9th 2022

נחל קדומים ויקרא פרשת אחרי מות אות א

שני בני אהרן. ס"ת יין כמ"ד שתויי יין נכנסו. גם שני ר"ת שתויי יין נכנסו רבינו אפרים ז"ל. ובס' קדמון כ"י מצאתי. בעגל יצאו ה' מלאכי חבלה בעון חמשה חומשי תורה האבות ביטלו ג' ומשה כפני חמ"ה ביטל חימה כמ"ש השיב חמתו ונשאר חרון אף ולכן התאנף בחרון אף על אהרן ומתו נדב ואביהוא גימט' אף ולכן אמרו רז"ל אף לזאת יחרד לבי על מיתת בני אהרן ונקבר מול בית פעור להכניע קליפת אלהים אחרים שעבדו ישראל לפעור משה גימטריא אלהים אחרים להכניעם, ולהיות שבלעם היו לו שני בנים שעשו העגל על ידי אהרן לכן מתו שני בני אהרן בעון העגל. לכן בא אהרן בגלגול עזרא ובטל יצה"ר דע"ז שנעשה ע"י העגל וז"ש יבא בעל השור שהוא אהרן ויעמוד על שורו יצה"ר דע"ז עכ"ד. ובמאמר הנז' אף לזאת יחרד לבי שדרשוהו על בני אהרן המדרש כך כיון שראה איוב מיתת שני בני אהרן אמר אף לזאת יחרד לבי ושמעתי דאז"ל איוב ששתק נדון ביסורין והוא חשב דעל השתיקה אינו חייב כלום אך אז"ל דאמר נדב לאביהוא מתי ימותו שני זקנים הללו וכו' ועל זה מתו והרי נדב הוא שדיבר ואביהוא שתק ואפ"ה מתו שניהם ומזה מוכח דהשתיקה הוא עון פלילי ועל זה חרד איוב ודוק כי קצרת:

שמחה לאיש סי' א עמוד יב בהערת שוליים

וכי מרן זצ"ל בקובץ אגרות (חלק ג' סב): צריך לזכור שאין בכוחנו לעשות מאומה, רק במעשנו אנו מעוררים שערי רחמים, שמעשה ידנו יכוננו את המבוקש, ומי שמתפלל ומרבה תחנונים על ההצלה, הוא פועל יותר מהמשתדל.

ז. שאלה:

שאלתי את כת"ר הרם שליט"א שו האם בגדרי ההשתדלות למציאת זיווג, יוצאים ידי חובה גם בתפילה, או דילמא יש לפנות גם לשדכנים וכד'. או שאין צריך לא זה ולא זה, אלא "השלך על ה' יהבך". וכת"ר השיבני: כרצונך. עכ"ל. אולם לא זכיתי להבין, דמשמע מדב"ק דאין ההשתדלות מועלת ואף לא תפילה, ולכאורה קשיא לי מגמרא מועד קטן (יח ע"ב) "בעי רחמי ואמר תודמן לי פלניתא". משמע דמהני תפילה לזה.

תשובה:

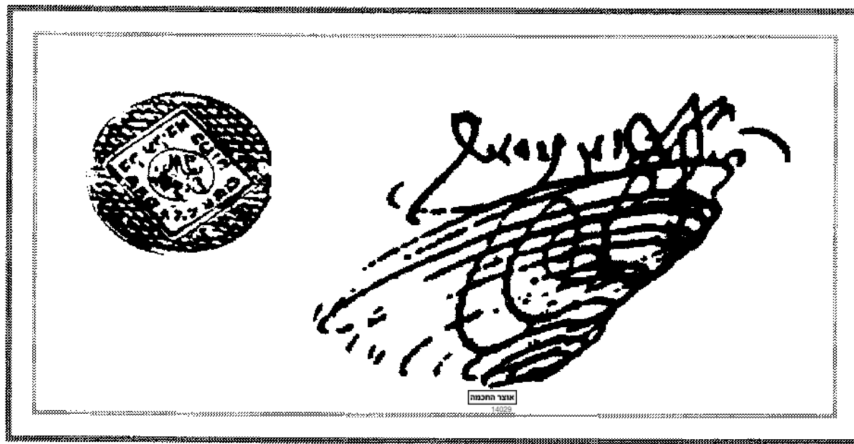
התפילה מועיל שיזדמן מהר. שו

תפילה מזרזרת את זמן השידוך

עז. ועיי' בס' דרך שיחה (עמ' קט) בשם מרן הגר"ח שליט"א, דאף שנגזר על האדם עם מי יתארס ויתחתן, מ"מ הזמן בו יתארסו לא נגזר. ע"ש. ולכאורה יש לעיי' בדברי מרן שליט"א דהא בגמ' ברכות (ח ע"א) איתא על הפסוק (תהי' לביו) "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא" א"ר חנינא "לעת מצוא" זו אשה. ע"כ. וא"כ חזינן שיש להתפלל על עצם האשה, וכאן לימדנו מרן שאף שהדבר כבר נגזר, מ"מ תועיל תפילתו שיגיע מהר יותר. וע"ע.

רבי עקיבא איגר

אב"ד פוזנא

רבי עקיבא איגר נולד באייזנשטאט, לאביו רבי משה גינז (מגזע רבנו אברהם ברוידא אב"ד פפד"מ), ולאמו מרת גיטל (בת הגאון רבי עקיבא איגר אב"ד פרשבורג בעל משנת ר"ע), ביום א' מרחשון תקכ"ב.

בעודו באבו החל רוח ה' לפעמו וכל עתותיו היו קודש לה'. רבו הראשון היה רבי נתן נטע אב"ד מטרסדורף הסמוכה לאייזנשטאט, אצלו נתגדל עד הגיעו לבן י"ב.

אותה עת נשלח לברסלוי הרחוקה, לישיבת דודו אחי אמו רבי בנימין וואלף איגר (לימים אב"ד לייפניק), היה זה לאחר שתירץ קושיה חריפה, אותה שלח רבי בנימין וואלף לגיסו ר"מ גינז, תירוצו עורר את התפעלות דודו אשר הבחין בכוחו הגאוני של בן אחותו הקטן, לפיכך ביקש להביאו לישיבתו, בעת ההיא כבר היה בידו חיבור על מס' חולין.

בבואו לברסלוי הפליא את כל בני הישיבה, ולא ארכו הימים והנער הצעיר מילא את מקום דודו, בעת אשר נבצר ממנו לומר את שיעורו.

שמו נתפרסם למרחקים והנגיד רבי איציק מרגליות מליסא לקחו לחתן, חותנו זה צדיק מופלג ואוהב תורה היה, והכין לחתנו בית מפואר מלא ספרים. אל בית זה נקבצו תלמידים מקשיבים לשמוע לקח מפיו והוא אך בן י"ח שנה, זאת אף שלא חסרו גדולי תורה בליסא באותם ימים.

לכשעלתה ליסא באש בשנת תק"נ, נאלץ לעבור לראוויטש הסמוכה ובית מדרשו בטל. זמן לא רב אח"כ עלה על כס רבנות מארקיש פרידלנד, אשר החזיקה לו ישיבה הגונה, מכאן יצא שמו בעולם והחלו פונים אליו בשאלות ממרחקים.

בשנת תקנ"ו מתה עליו אשת נעוריו בדמי ימיה. לאחר תום ימי אבלו לא נעתר להפצרות שועים ורוזנים להשתדך עמם, וביכר את בת גיסו נכדת חמיו הצדיק כדי לנחמו על אבידתו.

אותה שנה הלך לעולמו דודו ורבו הגאון רבי בנימין וואלף איגר, רבה של לייפניק, והוא נקרא למלא את מקומו, אולם הדבר לא יצא אל הפועל. לאחריה קראה לו אייזנשטאט עיר מולדתו, אולם גאוני ליסא, ראוויטש, ברסלוי ושאר ערי מדינתו, עכבו בידו בבקשה שלא יעזבם (לשון רבנו במכתבו).

בשנת תקע"ד קראתו פוזנא בירת המחוז, לעלות על כס רבנותה, עליו ישבו גאוני ארץ מדור דור, שנה לאחר מכן הגיע לפוזנא בה ישב עד סוף ימיו.

בשנת תקצ"ו קראתו קהילת וילנא לעלות על כסאה ולחדש באיצטלתו את כהונת הרבנות אשר בטלה, מאז מות רבה האחרון הגאון רבי שמואל ב"ר אביגדור (בשנת תקנ"א), אולם רבנו בענוותנותו לא נענה.

רבנו הגרע"א ראש לחכמי התורה היה. רבנו יעקב מליסא היה אומר: "חושב אני את עצמי ללמדן, רק עד בואי אצלו, לכשנכנס אני אליו, בטל אני מפניו בין בסברתי ובין בבקיאותי".

ועם היותו ראש לחכמים, ענוותן שבדורו היה ושפל ברוך. חתנו רבנו החתם סופר היה אומר: כשמתבוננים בענוותנותו של חותני הגרע"א, מקבלים מושג מה, במדת הענווה של משה רבינו ע"ה.

רבנו עקיבא איגר אשר הרביץ תורה בישראל, והאיר באור תורתו וקדושת חסידותו וחכמתו עד קצות תבל (מתוך פנקס הח"ק דפוזנא), נסתלק ביום י"ג בתשרי תקצ"ח בפוזנא עירו ושם מנו"כ.

צוואתו נכתבה מפיו בלשון אשכנז ותורגמה ללשון הקודש.

נקרא נקראתי היום אל כבוד רבינו נ"י, ואמר לי שארשום פרטי הדברים שנאמרו כאן, הוא היה בדעה שלימה ובמבטא ברור בעזה"י.

א. הנני מצוה שאחר מותי לא יעברו ד' שבועות, בלי למנות רב ומורה, תלמיד חכם מופלג שיושב על כסא הוראה ומוסמך.

ב. אם אגוע לאחר מאה שנים, יודיעו את פטירתי בכתבי עת, עם ההערה שהריני מבקש את תלמידי וחברי, ללמוד במשך השנה הראשונה בכל יום פרק אחד משניות לזכות את נשמת, וכן ביום היארצייט בכל שנה ושנה.

ג. לא יספידו במקומות אחרים, רק במקום אשר תהיה שם הקבורה, ובהספד לא להזכיר שום שבח, זולת זה אשר מגיל חמש עשרה או שש עשרה עד היום, למדתי עם תלמידים ביסורים גדולים.

ד. שיהיו עוסקים לאחר ההעדר בעסק ד' מיתות, וגם ישפך ט' קבין.

ה. בשעת הלוייה יחלקו בין אביונים מטבעות "פגים" כמנין שמי "עקיבא".

ו. על המצבה לא יהיה כתוב שום שבח, רק: פ"נ הר' ר' עקיבא איגר עבד לעבדי ה' בק"ק פרידלאנד ובק"ק פוזנא.

ז. קודם הלוייה יכריז השמש שאני מצוה שלא ילוו אותי בני ובנותי ובכלל זה בני זרים.

ח. בני ובנותי לא יתענו ביום היא"צ, אבל ילמדו כל הלילה וכל היום ההוא בלי הפסק, ואין מן הצורך שהם בעצמם ילמדו, אלא יכולים להעמיד אחרים תחתיהם שילמדו ולתת להם שכרם, רק שיהיה בענין שלא יהיה הפסק מתחילת הלילה עם התחלת היא"צ, עד תחילת הלילה סוף היא"צ.

ט. השמש יכריז כל מי שמגלח בתער, לא יגע בי כלל לא בלבישה ולא בנשיאת המיטה, זולת אם יקבל עליו בהחלט גמור, שלא יוסיף עוד

Selected audio from our listeners

Comments on the Shiur

Comments on the Shiur 1 *click here*

Comments on the Shiur 2 *click here*

Comments on the Shiur 3 *click here*

Comments on the Shiur 4 *click here*

Shiur Suggestion

Shiur Suggestion 1 *click here*

Shiur Suggestion 2 *click here*

Shiur Suggestion 3 *click here*

ספר אהבת שלום

צו את אהרן (ו ב): ופירש רש"י, אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס: יש לפרש על דרך זה, דהנה כתיב (דניאל ד כד) וחטאך בצדקה פרוק, פירוש כי על ידי שאדם נותן דמיו לצדקה נחשב כאילו הקריב את עצמו לפניו ית"ש כקרבת נפש, כי דמים תרתי משמע (ע"פ מגילה יד ע"ב):

<p>אמונת</p> <p>זממילא ע"ז כל הרעות בטלן ומבוטלן. וכזה ביטלו שקלי המן. וביטלו והבן:</p> <p>בגמרא המן מן החורה מנין שנאמר המן העץ. להבין לאיזה ענין נלמד לרמו המן מן החורה. אך נודע שהמן דלה להכניס עה"ר בישראל ואמר ישו עם אחד משמר ומשורד בכל מדינות המלך וקינא על מרדכי. והנה אמרנו לעיל שאין עה"ר שלט רק כשהדבר הוא בשלימות ואלל האדם יכול לשלט רע ח"ו כאשר הוא מרוחק מהשי"ת והוא בר"י בפ"ע. אבל בעת דביקות נפשו וביטולו להשי"ת אין יכול לשלט בו שום רע. וזה ענין מחמת השקל ההכללות ישראל יחד ליתן כ"א ח"י וה"י ה"ווי העשיר לא ירבה והדל לא ימעט. טעמיר לא יתגאה לומר כחי ועולמי ירי עשה לי את החיל הזה רק ידע שהכל הוא מאת ד'. לכן לא ירבה שלא יהי' לו ההנשאות כיון שהעשירות אינו בא מכחו. וגם כי בעשירות גופי' יוכל להיות שהוא לרעבו כמאמר הסכס טוב העשיר אך ביושר. והדל לא ימעט שלא יהי' שפל בדעתו כמה שהוא עני. שק נבד עליו וזה ר"לן הטרד. וגם כי אם העני ימעט א"ע. בזה יכשא את העשיר בחשבו שמדו יתה לו זה העשירות. וכיון שהכל הוא מהשי"ת אין לזה להסגאות ולא להשפיל א"ע וזה עיקר מחמת השקל לימד הכל לשמו ית'. ונדע שהנחש הקקא עלמו באה"ר והכניס בו עה"ר בעצרו על מלות ד' ואלל מעה"ר. וזה מכוון בדברי חכ"ל ענין המן נרמו בהמן העץ. ששניהם עסקו בענין אחד להחטיא את ישראל ולהעבירה מדרכיקות אמונת אלקות. ולהכניס בהם עה"ר. וזה דברי הירושלמי שאנו קורין בפ' השא ענין מחמת השקל שעי"ז מתאחדים ישראל בקב"ה ושוב לא יוכל המן להרע להם וכנ"ל. כן יאבדו כל אויבך ד'. ואוהביו כאלה השמש בצורתו. אמן כי"ר :</p>	<p>פרשת שחלים</p> <p>כמ"ס עין לא ראהה. והוא העטוב ריחמי כמו שמחננת הנשמה בטולם הנשמות וכמ"ס שולמך פראה בחיך. לא כן אלל האנשים אשר סרו מדרך הישר. אז אפילו בעת עסקם בעבירה ד'. הוא בלי חיות. וזה לפי שהיה"ר מזכיר להם שותפיהם אשר עשו ומגדיל להם החטאים כמו שאיפא יורד ומסית עולה ומקטר. שקודם מפשה מקטין בעיניו העבירה ולאחר החטא הוא מעלה בעיניו גודל העבירה שאי אפשר לעשות עוד ע"ז חשבה. ואף שאדם עומד עליו ועושה טוב אבל טוב אינו מרגיש שום חיות ומחיקות המטה ונדמה לו שהוא מר כמו בחולי הגוף כן חולי הנפש. וזה הי' במלחמה עמלק דכתיב אשר קרך בדרכך. ועי"ז עירב טוב ברע ורע בטוב. והי' זה ע"י רפידים שרפו יריהם מן החורה ועי"ז ניטל מהם התענוג של סורה ומטה. בהגדילו החטא. והביא אוהם לקרירות בלי חיות. וזה זכור את אשר עשה לך עמלק לא תשכח שפדע שהוא גרם לך זאת שהטיל בך זהמא ונלקח ממך טעם המטה. ולא הסבור ח"ו שאין הענוג כמעשה הטוב כמ"ס הרשע מה העבודה הזאת לכס שאין מרגיש טעם העבודה לכן הוא לו לעורר רק הדע שהענוג המטה אין לשער והוא מעין עוה"ב רק עמלק גרם לך שלא מרגיש. ועי"ז זכירה זו מחזק עלמך להגביר הטוב. וחזקה להתענג במעשה החורה והמטה. ויוכעם לך :</p> <p>בילקוט מובא בכ"י ריש הלכות שבה אם עמלק לא הי' אז נלחם בישראל. לא הי' שום ארמה נלחמת עמם לפי שהיו יראים מהנסיים והנפלאות שנעשו להם. אבל אחר שבה עמלק אף ששב עמלו בראשו עכ"ז כהן יד להלחם בישראל. הנה יש ב' מיני יראה. יש יראה טבעית. כמו שתחירא מאש ומים וכדומה ויראה הלזו יש לה גבול וזמנא. ואדרבה הוא מנקה עוד עוים להנצל מזה. ויש יראה שהוא למעלה</p>	<p>כז</p> <p>ישראל</p>
--	--	--------------------------------------

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנו עמוד ב

ומדר"ע נמי, אין מזל לישראל. דר"ע הוא ליה ברתא, אמרי ליה כלדאי: ההוא יומא דעיילה לבי גנא - טריק לה חיויא ומיתא. הוה דאיגא אמילתא טובא. ההוא יומא שקלתא למכבנתא, דצתא בגודא, איתרמי איתיב בעיניה

דחויא. לצפרא כי קא שקלה לה - הוה קא סריך ואתי חיויא בתרה. אמר לה אבוה: מאי עבדת? - אמרה ליה: בפניא אתא עניא, קרא אבבא, והוו טרידי כולי עלמא בסעודתא, וליכא דשמעיה. קאימנא, שקלתי לריסתנאי דיהבית לי, יהבתיה ניהליה. אמר לה: מצוה עבדת! נפק ר"ע ודרש: וצדקה תציל ממות ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה.

רמ"א יורה דעה הלכות ביקור חולים ורפואה ונוטה למות וגוסס סימן שלה סעיף י

הגה: י"א שמי שיש לו חולה בביתו, ילך אצל חכם שבעיר שיבקש עליו רחמים (נ"י פרק י"ג), וכן נהגו לברך חולים בבהכ"נ, לקרא להם שם חדש, כי שנוי השם קורע גזר דינו. ניחום אבלים, קודם לביקור חולים (כל בו).

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז עמוד ב – דף ח עמוד א

דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מאי דכתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון - אימתי עת רצון - בשעה שהצבור מתפללין.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ו עמוד ב

ואמר רבי חלבו אמר רב הונא: לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה, שנאמר: ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר וגו'. ענני ה' ענני; ענני - שתדך אש מן השמים, וענני - שלא יאמרו מעשה כשפים הם.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף ד עמוד א

בעי רב ביבי בר אביי: הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי חיוב חטאת, או לא התירו? - אמר ליה רב אחא בר אביי לרבינא: היכי דמי, אילימא בשוגג ולא אידכר ליה - למאן התירו? ואלא לאו - דאיהדר ואידכר - מי מחייב? והתנן: כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחלתן שגגה וסופן שגגה! אלא במזיד - קודם שיבא לידי איסור סקילה מיבעי ליה! - אמר רב שילא: לעולם בשוגג, ולמאן התירו - לאחרים. מתקיף לה רב ששת: וכי אומרם לו לאדם חטא כדי שיזכה חבירך?